

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ "ΓΥΝΑΙΚΑΣ", 3 Μαΐου 1939

Οι έξέχουσες Έλληνίδες

Φυσιognωμίες γυναικῶν που έχουν διαπρέψει στο ἐπάγγελμά τους και που ζῶνε σήμερα ἀνάμεσά μας.

Ἡ «Γυναίκα» θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ σήμερα νὰ δημοσιεύῃ σὲ σειρά ἀρθρῶν τὶς σκιαγραφίες Ἑλληνίδων γυναικῶν ποὺ διαπρέπουν στὸ ἐπάγγελμά τους. Ἰατροί, δικηγόροι, γυναῖκες καλλιτέχνες, ἀλλὰ καὶ ἐπίσης ράπτριες σπουδαῖες τῶν Ἀθηνῶν, καπελούδεις μὲ γούστο, μάϊα, κομωτρίτσες...

Οἱ γνωστότερες φυσιognωμίες τῆς Ἑλλάδος θὰ σκιαγραφηθοῦν, θὰ μιλήσουν οἱ ἴδιες μὲ τὶς ἀπαντήσεις ποὺ θὰ δώσουν ἀπὸ τὰς στήλας τοῦ περιοδικοῦ μας «Γυναίκα». Τὴν ἐρευνα αὐτὴ θὰ τὴν κἀνῃ ἡ κυρία Νάκου, εἰδικῶς γιὰ τὴν «Γυναίκα»

ΜΙΑ ΝΕΑΡΗ ΓΛΥΠΤΡΙΑ

Ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ καὶ τὸ ἔργον τῆς

Μιά κοπελίτσα μικρῶσμη, κομψή, μαυροντυμένη, μὲ μιὰ φυσιognωμία ποὺ μόλις τὴν εἶδα ξεφάνιστηκα. Ναι, ξεφάνιστηκα ἀπὸ τὴν τόσο ἐξυπνὴ φυσιognωμία τῆς καὶ τὸ βλέμμα τῆς τὸ τόσο διαπεραστικὸ γιὰ μιὰ νέα κοπέλλα!

Ἐνα βλέμμα σὰν νὰ βλέπῃ ὄχι μόνον τὴν ἐπιφάνεια τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ πέραν τῆς ἐπιφανείας...

Ἄλλα ἔμένα ὁμολογῶ δὲν μ' ἐνδιαφέρει τόσο ἡ ὁμορφιά, ὅσο ὁ ἐνθροῦπος, ἡ ψυχὴ ποὺ κρύβεται ἀπὸ πίσω.

Εἶδα πολλές ὄραϊότητες γυναικῆς. Ἀλλὰ τί ὠφελεῖ ὅταν εἶνε ἀνωμαλῆς, ὅταν ἡ ἔκφρασίς τους εἶνε κουκλιτικὴ, ὅταν στὸ μάτι τους δὲν διαφαίνεται ἡ ἔκφρασις τῆς ψυχῆς;

Τι νὰ τὴν κἀνῃς μιὰ κοίτλια δίχως ἰδίουσυγκρασίαν; Ὅταν καὶ ἡ ὁμορφιά, μαζὶ μὲ τὴν ἐνδιαφέρουσα φυσιognωμία ταυρίζουν καὶ οἱ δύο, εἶνε τότε βέβαια περιφρημαί! Ἀλλὰ μᾶλλον δύσκολα συμβαίνει αὐτό.

Ὅμως στὴν Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ γίνεκε καὶ τοῦτο τὸ μικρὸ θαῦμα ἀπὸ τὴ φύσι. Καὶ ἔτσι ἡ πικάντικη ὁμορφιά τῆς μαζὶ μὲ τὸ πνεῦμα τῆς κάθουν ἕναν τύπο γυναικεῖο ξεχωριστὸ πραγματικά.

Τὸν χειμῶνα μάλιστα ποὺ φοροῦσε ἕνα σκουφάκι πέτινο, μπερὶ τὴν ἔκανε κιόλας νὰ μοιάξῃ μὲ ἕναν νέον μικρὸν γυναικεῖον Ὀδυσσεῦσα...

Μὰ ἀρκεῖ γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ τῆς. Ἄς πᾶμε τώρα νὰ τὴν δοῦμε στὸ ἐργαστήριό τῆς κάτω στὸ Κυπριάδῃ καὶ ἄς τὴν γνωρίσωμε καλλιτεχνῶν μέσα στὸ σπίτι τῆς ποὺ ἔχει μὲ τόσο γούστο.

Ἐνα σπιτάκι περιέργου, μὰ τὴν ἀλήθεια! φτιαγμένο γιὰ ἐργαστήριον καὶ μαζὶ γιὰ σπιτί, μὲ τριγύρω ἕνα μικρὸν περιβόλι καὶ στὸ βάθος ἕνα μεγάλο φυτόν, ποὺ ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ ψήνει... ὄχι τὰ ψωμιά τῆς, ἀλλὰ τὰ... κεραμιδιά τῆς, ὅπως λένε τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς.

Ἀλλὰ ἄς ἐξηγηθῶ καλλιτεχνῶ. Ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ εἶνε ἡ μόνη ἴσως μέσα στὴν Ἑλλάδα ποὺ ἐπιδίδεται στὴν τέχνη τῆς κεραμικῆς. Φτιάχνει δηλαδὴ μὲ κόκκινο χῶμα μικρὰ ζῶα, παδάκια κτλ. ὅπως θὰ εἶθε ἡ εἶδατε στὸ Μουσεῖο, ποὺ εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ θαυμάσω καὶ νὰ δῶ ἀπὸ κοντὰ στὸ ἐργαστήριον τῆς Φρόσως Εὐθυμιᾶδῃ.

Κάθεται λοιπὸν μοναχὴ ἡ νέα αὐτὴ κοπέλλα στὸ μικρὸ τῆς ἐργαστήριον, παράτρει τὴν οἰκονομιά τῆς, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἐξῆ ἡσυχία καὶ ἐργασθῇ καλλιτεχνῶ.

Πράγματι, πρὸ παπτοῦ ἕνας καλλιτέχνης δὲν βρῖσκε πουθενὰ ἡσυχία γιὰ νὰ ἐργασθῇ. Καὶ ἰδίως κανεὶς στὸ σπίτι του! Μιὰ θ' ἀρθῇ ἡ τὰδε ἐπίσκεψις ἡ θ' ἀρθῶν νὰ σοὺ ζητήσουνε σπρίτα, χαρτί, λεφτά, ἡ νὰ σοὺ δώσουν ἀκόμα λογαριασμοὺ καὶ ἕνα σωρὸ τέτοιες μικροενοχλήσεις, ποὺ κόβουνε τὴν ἐμπνεύσι τοῦ καλλιτέχνη ἢ τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ πνευματικὴ, ἡ καλλιτεχνικὴ δουλειὰ θέλει ἡσυχία, μόνωσι, συγκέντρωσι, πράγμα δύσκολον νὰ βρῖς στὸ σπίτι σου.

Ἐτσι λοιπὸν ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ, λυτρωμένη ἀπὸ τὶς μικρο-ἐνοχίες τῆς καθημερινῆς ζωῆς, δουλεῖ μὲ πάθος θὰ εἶλας, σχεδὸν ὅλη τὴν ἡμέρα. Ἡ ζωὴ τῆς εἶνε ὑπερπλήρης. Ξεχειλίζει ἀπὸ ἐργασία, ἐμπνεύσι, δραστηριότητα.

Ἐἶχα τὴν ἐργασία, τόσες παραγγελίες, πρέπει νὰ τελειώσω καὶ μιὰ ἐργασία γιὰ τὴ ἔκθεσι τῆς Νέας Ἰόρκης, ποὺ σὰς βεβαίω δὲν ξέρω ποὺ νὰ δώσω τὸν νοῦ! μου λέγει ἡ ἴδια.

Ἡ ζωὴ μου εἶνε κανονισμένη μὲ τὸ ρολόγι, γιὰ νὰ μὴ χάνω καιρὸ. Εὐτυχῶς ποὺ κάθομαι μοναχὴ καὶ μπορῶ νὰ τὴν κανονίζω ἐγὼ ὅποτε θέλω!

Κοιμᾶμαι νωρὶς γιὰ νὰ εὐτυῶ

πρῶτ' νὰ ἐργάζομαι. Ἄμα μὰς λείπει ὕπνος εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐργαστοῦμε καλὰ... Κατάλαβα πὺς ὁ ὕπνος, τὸ νὰ κοιμᾶται κανεὶς νωρὶς, στὸν καλλιτέχνη ἴσως εἶνε πῶς ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ἐργασία του παρὰ σὲ κάποιον ποὺ κάνει μηχανικὴ δουλειά.

Ὅσοι λοιπὸν σὰν νὰ λέμε ζῆτε πάντοτε ἀσκητικὴ ζωὴ; τῆς λέω γελῶντας.

Ἐἶ ὄχι καὶ τόσο! τὰ παραλέτε!.. Τὶς Κυριακὰς τρέχω στὶς ἐσχολές, ἔχω τὴν παρέα μου, διασκεδάω βέβαια, γυρίζω τὰ νησιά, ἀλλὰ ἡ βῆσις τῆς ζωῆς μου εἶνε ἡ ἐργασία μου.

Ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς μου εἶνε ἡ τέχνη μου. Νὰ συλλάβω ὅσο τὸ δυνατόν τὴν ὁμορφιά τῆς ζωῆς.

Τὶ ἀγαπᾶτε περισσότερο νὰ φτιάχνετε στὴν τέχνη σας; τὴν ῥοτῶ ἀκόμα.

Ἀγαπῶ πρῶτον τὴν τέχνη τῆς κεραμικῆς, αὐτὴν σπουδαία στὴ Βιέννη χρόνια. Μ' ἀρέσουν τὰ ζῶα, καὶ κατὰ προτίμησιν αὐτὰ φτιαγμένα ἔθλα νὰ γίνω εἰδικὴ γιὰ τὰ ζῶα.

Μὰ αὐτὸ τὸ κατωρθῶσατε, ἀφοῦ καὶ ἕνα μικρὸ σας γάββαρος βραβεύθηκε στὴν ἔκθεσι καὶ ὅλοι οἱ τεχνιοκρίτες γράψανε τὰ χίλια καλὰ γιὰ τὸ τέλειόν σας, νὰ ζωντανεύετε μὲ τὸ χῶμα τὰ ζῶα!

Ναι, αὐτὸ τοὐλάχιστον προσπαθῶ νὰ κάνω! Ἀγαπῶ τόσο πολὺ ἄλλως τε τὰ ζῶα! Ἡ ζωὴ τους εἶνε ἐπίσης τὸ τελειότερον πράγμα ποὺ ἔχουν, γιὰ τὸ κάνει ἀκόμα πῶς παθητικὰ καὶ πῶς ἔκφραστικὰ.

Ἐνα ζῶον εἶνε ἕνα ἔργο τέχνης τοῦ Θεοῦ! Εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς στίβες τοῦ σάμψαντος ποὺ ἔλαβε μορφὴ. Ἐπὶ πλέον δὲν ἔχουν οὐτε τίς κακίες τοῦ ἀνθρώπου, οὐτε τίς μοχθηρίες του.

Τὸ πῶς ἀγριο θηρὸ ἐπιτίθεται μόνον ὅταν πεινᾷ. Ποτὲ δὲν κατατρώει τὸ ἄλλο ζῶον ἀπὸ κακία...

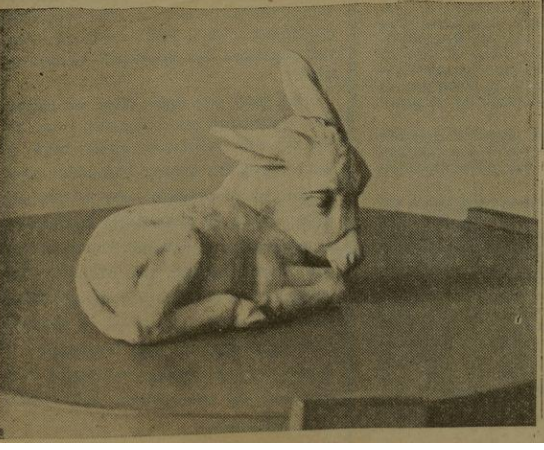
Κυτῶ πάνω στὶς ἐταῖρες δύο κατοικίτικα ποὺ ἔχουν ὅλη τὴν κίνησι καὶ τὴ χάρι τοῦ τρεξίματος τῶν, μιὰ γάτα μὲ ὕψος μουστριάδες.

Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ μὲ συγκινεῖ περισσότερο στὸ ἀτελιὲ τῆς Φρόσως Εὐθυμιᾶδου εἶνε ἕνας μικρὸς χαριτωμένος γάββαρος ποὺ ἔχει μιὰ τέτοια ἀγαθότητα καὶ ἀθωότητα, ποὺ οὐτὲ τὸ μικρὸ ἀνθρώπινο ζῶον, ποὺ εἶνε τὸ παιδί, δὲν κατορθώνει νὰ ἐξῆ. Δίκαιο δὲν ἔχει ἡ νεαρὴ καλλιτέχνης νὰ βλέπῃ στὰ ζῶα τὰ συγκινητικώτερα καὶ ὠραϊότερα μοντέλα ποὺ ἔφτιαξε ὁ Θεός;...

Μὴν νομίζετε ὅμως ὅτι ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ δὲν φτιάχνει τὸ ἀνθρώπινο σῶμα στὴν τελειότητά του.

Ἀποδείξει εἶνε τὸ ἔργο ποὺ φωτογραφίζουμε, ἰσχυρῶς γιὰ τὸ περιοδικὸ «Γυναίκα».

Ἐνα ἐπίσης σοβαρὸ ἔργο, μιὰ προσπάθεια σπουδαία, εἶνε καὶ τὸ κεφάλι τοῦ γνωστοῦ μας λογιῶν Νί-

κόμα δὲν ἔβλεπε στὸν κόσμο, ἀλλὰ ποὺ πολλοὶ λόγοι εἶνε ἐκεῖνο, ποὺ τὴν νωθῶνεν καὶ ποὺ τὴν ἀντιλαμβάνονταν. Καὶ γιὰ νὰ συλλάβῃ αὐτὴν τὴν ὁμορφιά τοῦ κόσμου, δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ τὴν βλέπῃς καὶ νὰ τὴν νοιώθῃς, ἀλλὰ νὰ ἐξερῆς τὴν τέχνη πὺς θὰ τὴν μεταφράσῃς στὴν ὅλη ποὺ εἶνε ὁ πλῆθος ἡ τὸ χῶμα. Ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ εἶνε σχεδὸν τὴν δύσκολια τῆς ὄλης μὲ τὴν τεχνικὴ τῆς. Ἐνίκησε ἐπίσης καὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς περὶ τὸ ὅπως εἶνε μὲ πειθαρχία γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἐπιδοθῇ ἀκουραστῶς στὴ δύσκολη τέχνη ποὺ θέλει τὸν καλλιτέχνη ἀποκλειτικῶς δικὸν τῆς.

ΑΙΛΙΚΑ ΝΑΚΟΥ